

Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття

**ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ІНФОРМАЦІЙНА ОСВІТА
ТА ПРОФЕСІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ XXI СТОЛІТТЯ**

**Матеріали
XIII Міжнародної
науково-практичної
конференції**

Одеса 2020

* Ukraine * USA * Belarus * Bulgaria * Cameroon * Canada * China * Finland *
Georgia * Germany * Great Britain * Italy * Kazakhstan * Moldova
* Libya * Norway * Poland * Romania * Russia * Scotland * Serbia * Spain *
Switzerland * Syria * Turkey * Uzbekistan * Vietnam *

**Міністерство освіти і науки України
Одеська обласна рада
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська обласна універсальна наукова бібліотека
ім. М. Грушевського
Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Харківська державна академія культури
Університет Країни Басків (Іспанія)
Одеський національний політехнічний університет**

**Інформаційна освіта
та професійно-комунікативні технології
XXI століття**

**МАТЕРІАЛИ
XIII Міжнародної науково-практичної конференції**

Одеса, 16 – 18 вересня

2020 р.

За загальною редакцією
В. Г. Спрінсяна

Одеса
2020

ЗМІСТ

<i>Спрінсян В. Г.</i>	Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології XXI століття»: результати та перспективи розвитку.....	12
-----------------------	--	----

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОКУМЕНТОЗНАВЧОЇ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ. БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

<i>Палеха Ю., Палеха О.</i>	Інформаційна культура організації як новий науковий інтегральний напрям	16
<i>Лукаш Г. П.</i>	Інформаційна культура: семіотичний аспект	19
<i>Шевченко О. В.</i>	Бібліотеки закладів вищої освіти України: проблеми та пріоритети діяльності в сучасних умовах	24
<i>Abrosimova Ann, Biriukova Tetyana</i>	The use of cloud technologies at enterprise: US experience and world practice.....	32
<i>Чередник Л. А.</i>	Дисципліна «Документно-інформаційні комунікації» та її місце у підготовці фахівців-документознавців.....	37
<i>Масі Н. І., Зачко В.</i>	Сучасний ринок інформаційних технологій в сфері HR-менеджменту.....	41
<i>Литвинська С. В., Юрченко О. А.</i>	Поняття «інформаційне забезпечення управління»: теоретичний аспект.....	48
<i>Добровольська В. В., Бойко Н. В.</i>	Сучасні інформаційні технології в роботі місцевого самоврядування як чинник надання якісних адміністративних послуг	52
<i>Татакі О. О., Татакі Д. Д.</i>	Нормативно-правове підґрунтя адміністративно- правових заходів захисту інформації	55
<i>Філіппова Н. П.</i>	Функціональні можливості репозитаріїв документальних джерел біобібліографічного характеру	59

**КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ
ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

<i>Бессараб А. О., Гиріна Т. С., Антоненко І. Ю.</i>	Соціальнокомунікаційні проєктні ініціативи для людей з інвалідністю: телебачення та кіномистецтво	63
<i>Лавренюк В. В., Осколкова О.</i>	Невербальне спілкування як особливий вид діяльності.....	66
<i>Добровольська В. В., Збанацька О. М.</i>	Український центр культурних досліджень: основні напрями діяльності	72
<i>Курченко Т.Є.</i>	Інформаційне забезпечення реалізації програми міжнародного культурного обміну студентів «Work and Travel USA» в Україні	79
<i>Шевченко Т. М., Шевченко Ю. Г.</i>	Твіттерна дипломатія як соціально-публічна практика: досвід КНР	85
<i>Ненов І. Г.</i>	Мистецтво полеміки та дискусії (методика їх проведення)	89

СУЧАСНІ ОСВІТНЬО-ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

<i>Мадарьяга Н., Романова О. К., Кубко В. П.</i>	Компетентісний підхід до вивчення української мови як іноземної	95
<i>Чурсин Н. Н.</i>	Парадокс мобільності	98
<i>Охріменко Г. В.</i>	Специфіка формування медіаграмотності серед молоді фахівцями з інформаційної, бібліотечної та архівної справи.....	104
<i>Тур О. М.</i>	Дистанційна освіта: проблеми проти переваг.....	109
<i>Ященко Л.Є.</i>	Формування професійних компетентностей фахівців в галузі інформаційно-аналітичної діяльності	112
<i>Панькевич О. О.</i>	Перспективи дуальної форми навчання для майбутніх фахівців соціономічної сфери.....	119
<i>Боляндра М. І., Рибка Н. М.</i>	Вища освіта як джерело розвитку людського капіталу та країни в інформаційному суспільстві.....	123

КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 007:304:659

А. О. Бессараб, Т. С. Гиріна, І. Ю. Антоненко

СОЦІАЛЬНОКОМУНІКАЦІЙНІ ПРОЄКТНІ ІНІЦІАТИВИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ: ТЕЛЕБАЧЕННЯ ТА КІНОМИСТЕЦТВО

Одним з перспективних напрямів соціальнокомунікаційних проєктних ініціатив, орієнтованих на соціалізацію людей з інвалідністю, є аудіовізуальний контент, пропонований телебаченням та кіномистецтвом. Телевізійні мовники лише епізодично дублюють ефірний контент, тоді як активісти вживають дієвих заходів для полегшення доступу людей з інвалідністю по зору та слуху до медіазмісту (проєкт «Доступне кіно», український документальний фільм «Вдивляючись у темряву» тощо).

Ключові слова: соціальнокомунікаційні ініціативи, проєкт, люди з інвалідністю, телебачення, кіномистецтво.

Зростання числа осіб з інвалідністю актуалізує медіаактивізм у соціальному секторі, періодично відбуваються спеціалізовані заходи, що мають на меті соціалізацію таких людей, і презентують технологічні новинки, які полегшують доступ до інформації.

Інклюзивні форми презентації інформації висвітлено в публікаціях українських і зарубіжних учених, таких як: Й. Алему, Н. Банк-Міккелсон, Я. Каур і Б. Арора, Д. Конза, В. Мітуку, С. Менгсіту, Б. Нір'є, С. Петерс та ін. В українському науковому дискурсі думки провідних теоретиків інклюзії в медіа набули розвитку завдяки М. Бутирній, Т. Гириній, Ж. Гріневич, В. Жук, В. Засенко, А. Колупаєвій, Ю. Найді, Н. Софій, Л. Хавкіній.

На часі потреба комплексного осягнення проєктних ініціатив для людей з інвалідністю. У межах цього дослідження в центрі уваги – забезпечення доступу до кіномистецтва та телевізійної інформації, зокрема з використанням жестової мови в Україні за рахунок державного замовлення, що покладено на суспільного мовника.

Обов'язки щодо моніторингу дотримання якості належної кількості такого контенту закріплено за Національною радою з питань

телебачення і радіомовлення. У Законі України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» як одне з провідних завдань задекларовано: «Розвиток української жестової мови як основного або одного з основних засобів спілкування жестомовних осіб» [2]. У ст. 4 цього Закону закріплено статус української жестової мови: «В Україні кожному гарантується право вільно використовувати українську жестову мову в суспільному житті, вивчати та підтримувати її, а також навчатися українською жестовою мовою» [2]. Однак використання дубляжу жестовою мовою є несистемним. У цьому аспекті як позитивний приклад варто згадати «Новини жестовою мовою» щоденно о 19.45–20.00 на телеканалі «Прямий» [4]. Усі вечірні випуски «ТСН» телеканалу «1+1» о 19:30 р 2016 р. можна дивитися із сурдоперекладом на сайті ТСН.ua [5].

Поки телевізійні мовники епізодично дублюють ефірний контент, активісти вживають заходів для полегшення доступу людей з інвалідністю по зору та слуху до медіазмісту. Так, члени громадської організації «Боротьба за права» з метою забезпечення доступу українців з порушеннями зору та слуху до візуального мистецтва реалізують проєкт «Доступне кіно», суть якого полягає в «забезпеченні доступності відеоконтенту (фільми, серіали, мультфільми) для незрячих та нечуючих людей за допомогою створення звукоопису та адаптованих субтитрів та розміщення їх на мобільних платформах Earcatch та Subcatch» [1]. Google Play Маркет надає змогу завантажити відповідні застосунки: Earcatch – з тифлокоментарями для людей, які не бачать; Subcatch – з адаптованими субтитрами для людей, які нечують. У кінці 2019 р. в Україні в прокат вийшло два фільми, під час виробництва яких застосовано технологію тифлокоментування: «Ціна правди» (оригінальна назва Mr. Jones) та «Вдивляючись у темряву» [3].

Наразі оголошено проведення в Белграді (Сербія) 19–21 жовтня 2020 р. BOSIFEST – 11 Міжнародного фестивалю фільмів про осіб з інвалідністю, а також фільмів, знятих такими людьми. На конкурс приймають документальні фільми тривалістю до 100 хвилин сербською або англійською, створені за останні п'ять років [6]. Завдяки таким заходам, які потрапляють у фокус ЗМІ, активізується діяльність із вирішення низки соціальних проблем.

Отже, одним з перспективних напрямів соціальнокомунікаційних проєктних ініціатив, орієнтованих на соціалізацію людей з інвалідністю, є аудіовізуальний контент, пропонований телебаченням та кіномистецтвом.

Список використаних джерел

1. Доступне кіно. Громадська організація «Боротьба за права»: офіційний сайт. 2019. URL: <https://www.ffr.org.ua/projects/dostupne-kino> (дата звернення: 10.04.2020).
2. Про забезпечення функціонування української мови як державної: Закон України. Законодавство України: офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19> (дата звернення: 10.04.2020).
3. Івануха М. «Ціна правди» для всіх: в Україні адаптували для незрячих і нечуючих фільм про Голодомор. Радіо «Свобода»: офіційний сайт. 2019. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/30294308.html> (дата звернення: 10.04.2020).
4. Програма телепередач. Телеканал «Прямий»: офіційний сайт. 2020. URL: <https://prm.ua/teleprogramma/> (дата звернення: 10.04.2020).
5. Випуски ТСН. 1+1: сайт. URL: <https://tsn.ua/vypusky> (дата звернення: 10.04.2020).
6. BOSIFEST 2020 – The Eleventh Belgrade International Film Festival for and by People with Disabilities. URL: <http://www.bosifest.rs/eng/> (дата звернення: 10.04.2020).

Одним из перспективных направлений социальнокоммуникационных проектных инициатив, ориентированных на социализацию людей с инвалидностью, является аудиовизуальный контент, предлагаемый телевидением и киноискусством. Телевизионные вещатели лишь эпизодически дублируют эфирный контент, тогда как активисты принимают действенные меры для облегчения доступа людей с инвалидностью по зрению и слуху в медиазмисту (проект «Доступное кино», украинский документальный фильм «Вглядываясь в темноту» и т.п.).

Ключевые слова: *социальнокоммуникационные инициативы, проект, люди с инвалидностью, телевидение, киноискусство.*

One of the promising directions of social and communication project initiatives focused on socialization of people with disabilities is audiovisual

content provided by television and cinema art. While television broadcasters are occasionally duplicating the air content, activists are taking effective measures to facilitate access to media content for people with visual and hearing disabilities (the project Affordable Cinema, the Ukrainian documentary Looking into the Dark, etc.).

Keywords: *social and communication initiatives, project, people with disabilities, television, cinema art.*

УДК 81.1

В. В. Лавренюк, О. Осколкова

НЕВЕРБАЛЬНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття присвячена проблемі невербального спілкування як особливого виду діяльності. Знання мови жестів і рухів дозволяє не лише краще розуміти співрозмовника, але й (що найважливіше) передбачити, яке враження справило на нього почуте ще до того, як він висловиться своєю думку з цього приводу. Особливу увагу приділено кінесіці як способу комунікації за допомогою рухів тіла і жестів.

Ключові слова: *невербальне спілкування, кінесика, культурні норми поведінки, співрозмовник.*

Спілкування як особлива діяльність – це творча гра інтелектуальних та емоційних сил співрозмовників, це – взаємне навчання партнерів, досягнення ними нових знань, умінь і навичок під час обговорення певної теми, це, нарешті, досягнення встановлених кожною стороною мети переговорів (обмін думками, враженнями тощо).

Знання мови жестів і рухів дозволяє не лише краще розуміти співрозмовника, але й (що найважливіше) передбачити, яке враження справило на нього почуте ще до того, як він висловиться своєю думку з цього приводу. Іншими словами, таке мовчазне спілкування може попереджає нас про те, що слід змінити свою поведінку чи вжити термінових заходів для досягнення потрібних результатів.

Незважаючи на те, що обличчя залишається головним джерелом розуміння природи емоційних реакцій, тіло, кінцівки і зап'ястки також

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

1. *Abrosimova Ann* – логістик «IT Enterprises» м. Вашингтон (США)
2. *Антоненко Ірина Юріївна* – к. психол. н., доц. каф. спеціальної педагогіки та спеціальної психології КЗВО «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» ЗОР (Запоріжжя, Україна)
- Афанасьєв Олександр Іванович* – д. філос. н., проф. каф. філософії та методології науки гуманітарного ф-ту Одеського національного політехнічного університету (Україна)
3. *Бабіна Валентина Олександрівна* – к. політ. н., доц. каф. міжнародних відносин та права гуманітарного ф-ту Одеського національного політехнічного університету (Україна)
4. *Баландіна Надія Францівна* – д. філол. н., проф. каф. інформаційної діяльності та медіа-комунікацій гуманітарного ф-ту Одеського національного політехнічного університету (Україна)
5. *Бессараб Анастасія Олександрівна* – д. н. із соц. комунікацій, проф. каф. спеціальної педагогіки та спеціальної психології КЗВО «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» ЗОР (Запоріжжя, Україна)
6. *Бірюкова Тетяна Леонідівна = Viriukova Tetyana* – к. н. із соц. комунікацій, доц. каф. інформаційної діяльності та медіа-комунікацій гуманітарного ф-ту Одеського національного політехнічного університету (Україна)
7. *Блохин Виктор Николаевич = Блохин В.М.* – ст. преподаватель каф. истории и педагогики УО «Белорусская государственная сельскохозяйственная академия» (Республика Беларусь)
8. *Бойко Наталія Вячеславівна* – аспірантка Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
9. *Боляндра М.І.* – студент 2 курсу ІКС Одеського національного політехнічного університету (Україна)
10. *Брайченко Світлана Леонідівна* – к. філол. н., доц. каф. інформаційної діяльності та медіа-комунікацій гуманітарного ф-ту Одеського національного політехнічного університету (Україна)
11. *Василенко Ірина Леонідівна* – к. філос. н., доц. каф. політології, соціології і соціальних комунікацій Одеської національної академії зв'язку ім. О.С. Попова (Україна)
12. *Гиріна Тетяна Сергіївна* – к. н. із соц. комунікацій, доц. каф. журналістики, української словесності та культури Університету державної фіскальної служби України (Ірпінь, Україна)
13. *Добровольська Вікторія Василівна* – к. н. із соц. комунікацій, доц. Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв (Київ, Україна)
14. *Жабровець Ю.* – студент 2 курсу Одеського національного політехнічного університету (Україна)

Наукове видання

Інформаційна освіта

та професійно-комунікативні технології

XXII століття

МАТЕРІАЛИ

XIII Міжнародної науково-практичної конференції

Українською, російською та англійською мовами

Відповідальна за випуск

О. О. Татакі